

एष ते कथितो धर्मः सात्वतः कुरुनन्दन । कुरुष्वैनं यथान्यायं यदि शक्तोऽसि भारत ।
 एवं हि स महाभागो नारदो गुरवे मम । श्वेतानां यतिनाञ्चाह एकान्तगतिमव्ययं ।
 व्यासश्चाकथयत् प्रीत्या धर्मपुत्राय धीमते । स एवायं मया तुभ्यमाख्यातः प्रसृतो गुरोः ।
 इत्थं हि दुश्चरो धर्म एष पार्थिवसत्तम । यथैव त्वं यथैवान्ये भवन्तीह विमोहिताः । १२६५
 कृष्ण एव हि लोकानां भावनो मोहनस्तथा । संहारकारकश्चैव कारणञ्च विशाम्यते ।
 इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्वणि मोक्षधर्मपर्वण्येकान्तिभावे पञ्चाशदधिकत्रिंशतोऽध्यायः ॥ ३५० ॥
 ॥ जनमेजय उवाच ॥ साङ्ख्ययोगं पञ्चरात्रं वेदारण्यकमेव च । ज्ञानान्येतानि ब्रह्मैव लोकेषु प्रचरन्ति हि ।
 किमेतान्येकनिष्ठानि पृथङ्निष्ठानि वा मुने । प्रब्रूहि वै मया पृष्टः प्रवृत्तिश्च यथाक्रमं ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ जज्ञे ब्रह्मं परमत्युदारं यं दीपमध्ये सुतमात्मयोगात् । पराशरात् सत्यवती महर्षिं तस्मै नमो ऽज्ञा
 नतमोनुदाय ।
 पितामहाद्यं प्रवदन्ति षष्ठं महर्षिर्माप्येयविभूतियुक्तं । नारायणस्यांशजमेकपुत्रं द्वैपायनं वेदमहानिधानं । १२६६
 तमादिकालेषु महाविभूतिर्नारायणो ब्रह्ममहानिधानं । ससर्ज पुत्रार्थमुदारतेजा व्यासं महात्मानमजं पुराणं ।
 ॥ जनमेजय उवाच ॥ त्वयैव कथितः पूर्वं सप्तवो द्विजसत्तम । वशिष्ठस्य सुतः शक्तिः शक्तिपुत्रः पराशरः ।
 पराशरस्य दायादः कृष्णद्वैपायनो मुनिः । भूयो नारायणसुतं त्वमेवैनं प्रभाषते ।
 किमतः पूर्वजं जन्म व्यासस्यामिततेजसः । कथयस्वोत्तममते जन्म नारायणोद्भवं ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ वेदार्थान् वेत्तुकामस्य धर्मिष्ठस्य तपोनिधेः । गुरोर्भ्यो ज्ञाननिष्ठस्य हिमवत्पादश्रमः । १२६७
 कृत्वा भारतमाख्यानं तपःश्रान्तस्य धीमतः । शूश्रूषान्तत्परा राजन् कृतवन्तो वयं तदा ।
 सुमन्तुर्जैमिनिश्चैव पैलश्च सुदृढव्रतः । अहञ्चतुर्थः शिष्यो वै शूको व्यासात्मजस्तथा ।
 एभिः परिवृतो व्यासः शिष्यैः पञ्चभिरुत्तमैः । शूश्रूभे हिमवत्पादे भूतैर्भूतपतिर्यथा ।
 वेदानावर्त्तयन् साङ्गान् भारतार्थांश्च सर्वशः । तमेकमनसं दान्तं युक्ता वयमुपास्महे ।
 कथान्तरेऽथ कस्मिंश्चित् पृष्टोऽस्माभिर्द्विजोत्तमः । वेदार्थान् भारतार्थांश्च जन्म नारायणान्तथा । १२६८
 स पूर्वमुक्त्वा वेदार्थान् भारतार्थांश्च तत्त्ववित् । नारायणादिदं जन्म व्याहर्त्तुमुपचक्रमे ।
 ॥ व्यास उवाच ॥ शृणुध्वमाख्यानवरमिदमार्पेयमुत्तमं । आदिकालोद्भवं विप्रास्तपसाधिगतं मया ।
 प्राप्ते प्रजाविसर्गे वै सप्तमे पद्मसम्भवे । नारायणो महायोगी शूभाशूभविवर्जितः ।
 समृजे नाभितः पूर्वं ब्रह्माणममितप्रभः । ततः स प्रादुरभवदथैनं वाक्यमब्रवीत् ।
 मम त्वं नाभितो जातः प्रजासर्गकरः प्रभुः । सृज प्रजास्वं विविधा ब्रह्मन् सजडपण्डिताः । १२६९
 स एवमुक्तो विमुखाश्चिन्ताव्याकुलमानसः । प्रणम्य वरदं देवमुवाच हरिमोक्षरं ।
 का शक्तिर्मम देवेश प्रजाः स्रष्टुं नमोऽस्तु ते । अप्रज्ञावानहं देव विधत्स्व यदनन्तरं ।
 स एवमुक्तो भगवान् भूत्वाथान्तर्हितस्ततः । चिन्तयामास देवेशो बुद्धिं बुद्धिमताम्बरः ।
 स्वरूपिणी ततो बुद्धिरुपतस्थे हरिं प्रभुं । योगेन चैनां निर्योगः स्वयं नियुयुजे तदा ।